

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Gestis Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv

Marchetti, Annibale

Florentiæ, 1687

Capvt VI. Tyrocinij Domum regreditur. Vita inibi acta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43962

CAPVT VI.

*Tyrocinij Domum regreditur .
Vita inibi acta .*

Inos post menses tyronum domicilium ad Collem Quirinalem situm repetit Aloysius, antiquâ pietate Patrum exemplis auctâ, & ad parem incremento maturitatem perductâ. Vniuersis ibi tyronum muneribus tam studiosè, atque accuratè fungebatur, suas uti partes nunquam requiri permetteret: neque ulli unquam in rebus ab eo gestis obseruare licuit, quod a perfectissimâ vivendi regulâ aberraret. Quin etiam sibi ipi perquam rigido suarum rerum censori nihil offerebatur, quòd obiurgatione, & correctione dignum videretur. Quam ob re anxius aliquando ad tyronum Magistrum venit, magno se in metu versari dicens, ne in illas mentis tenebras incidisset, quas non sine ingenti animorum discrimine quibusdam obduci solitas audierat. Siquidem, ut summa sese diligentia, suaque omnia, nedum dicta, factaque, verum & cogitata esset rimatus, nihil de-

Nihil in se reprehensione dignum agnoscit.

Inde se mentis tenebras subijisse timet.

deprehendere valuit, unde meritò vel levissimæ
noxæ reus agi posset, quod in homine tot tam
gravium criminum manifesto nonnisi summæ
cæcitatù argumentù foret. Re ipsâ tamen alia
nulla cæcitas deprehensa, nisi quam insignis
eius modestia (oculos, ne se ipse quidē suasque vir-
tutes cerneret, continendo) induxerat. Id ut
planum fiat nonnulla subiiciam, unde liqueat,
fraudibus nullis in eam mentem aditù paruisse,
quam tot virtutum præfidijs interclusam S. Ado-
lescens perpetuo tenebat.

Primum igitur, cum ab ineunte ætate sum-
mam diligentiam in cohibendis cupiditatibus
adhibuisset; id sibi virium, ac potestatis ad-
uersus earum impetus comparaverat, ut nullis
earum vel primis motibus concitaretur, sed
fidas virtutis satellites (quod munus illis a na-
turâ commissum) atque administras haberet.
Haud enim unquam ab eo rerum gerendarum
in consiliium turbidæ cupiditates adhibitæ: sed
iudicio, arbitrioque penès rationem dimisso;
quidquid ab eâ sancitum esset, illis urgendum
tradebatur. Eius rei complures ex nostrâ So-
cietate, quibus Aloysij omnia longo usu benè
perspecta fuerant, authores sunt: feruntque
nunquam ab se non modo in ullâ vel minimâ
noxâ deprehensum, sed nè improvise quidem
iræ,

Cupidita-
tes virtu-
tis satelli-
tes habet.

iræ, aut cuiuslibet alterius perturbationis impetu tentatum. Quin etiam bonarum, sanctorumque rerum desideria suspecta illi sæper fuisse, atque earum initijs occurrere festinasse, ne sollicitudines illas in animum importarent, quæ Deum nimis anxie quæritando fugant, turbata scilicet pace, in quâ solâ *factus est locus eius*, ut monet Regij vatis oraculum.

In consuetis nostrorum a cibo congressibus nunquam victoriæ studio, clamoso dicendi genere utebatur, uti mos est nonnullis, qui rationis vi destituti auxiliares verborum copias parant, ut multitudine obruant, quos paucorum virtute vincere nequeunt. Verùm sui animi sententiâ in medio positâ, relietâque, cuiuslibet obloquenti, ac repugnanti manus euestigiò dabat. Si quando tamen rei gravitas patrociniû quæreret; tunc subiectâ iterum ad tuendam veritatem ratione, idque animo mirum in modû sedato, ubi alius nequaquam admitteret, ac porrò instaret; ipse desertâ causâ, perinde, ac si sua minimè referret, silentium sibi, ac litibus indicebat. Itaque perpetuam quandam animi securitatem, perturbationibus in ordinem reductis, & pacem nactus, in assiduâ eademque maximè iucundâ Dei consuetudine acquiescebat.

Prims mō
tibus carē

Desideria
etiā pia in
officio cō-
tinet.

Ps. 75. 3.

Cōtentio-
nes, & cla-
mosū di-
cendi ge-
nus vitat.

Quid de
orandi stu-
dio senti-
ret.

Precandi, ac Divina meditandi studio usque adeo tenebatur, ut in eo spem omnem Evangelicæ Perfectionis locatam duceret, nec ad eius culmen quemquam evasurum affirmaret, quem id præsidij deficeret. Quin etiam prompta Religiosorum quorundam in omnem licentiam ingenia, paremque cupiditatibus obsequentiam, ac legibus repugnantiam nonnisi ex neglectâ meditatione, ac precibus proficisci: ac mirari se satis non posse, aiebat, supinam eorum negligentiam, qui omissam ob alias occupationes meditandi curam, etiam dum vacaret, minimè revocarent. Ipse verò, quem non necessitudo duntaxat, ut ceteros, sed deliciarum, & voluptatis amor ad orandum vocabat; si quando statis temporibus preces abrumperet, seu intermittere cogeretur, ut primum copia fieret, ad eas conuolabat.

Bellarminus se in
eo studio
Aloy: discipulum
profitetur

Porro ex ijs quæ inter meditandum usu, & experimento didicerat, eò prudentiæ devenerat, ut Robertus Bellarminus vir tam eximie doctus, se ex eo nec pauca, nec vulgaria huius artis documenta didicisse affirmaret. Cum enim in Romano Societatis Collegio rebus salutaribus Præfectus sacras Ignatii Parentis commentationes traderet, ac peculiare aliquod, præclarumque datâ occasione meditandi documen-

men.

mentum subijceret, addere solitus erat: *atque id ab Aloysio nostro didicimus*. Illud etiam S. Adolescenti in moribus erat, ut pridie quàm, alicuius mysterij meditationem aggredieretur, eius capita per octavam ferè horæ partem legendo diligenter præciperet, ac memoriæ cõmitteret: tum simul illuxerat, id agebat, ut paulò antequam contemplationem iniret, reliquis omnibus mente depulsis, animum uni illi curæ intentum, ceterisque vacuum traderet: negabat verò menti sollicitudine aliquâ, vel cupiditate terrenis rebus inhærenti, ac veluti humo defossæ ad superna evolandi potestatem fore. In eam sententiam hanc quoque similitudinem ab illo usurpatam memorant. Quo pacto aqua ventis concitata obiectam hominis speciem, si turbida fluctuet, minimè refert; si nitida, membra omnia dissecta, ac seiuncta imitatur; ita mens pugnantibus perturbationû ventis iactata, perturbataque, vel cælestium rerum imagines reddere omninò nequit, vel ita monstruosas exhibet, ut ad earum amorem, & curam nequaquam pelliciat.

Dato ad orandum signo, euestigiò in terrâ corpore, vultuque procumbens, præsentis Numinis Maiestatem adorabat. Inde omnem eò diligentiam conferebat, ne qua aliena cogita-

N 2

tio

Similitudo ad explicandam necessitatem attentio- nis in meditando.

Quæta ab eo inter orandum adhibita attentio.

tio menti subreperet, eoque etiam saluæ ore egerendæ, vel necessitate suadente, temperabat. Totus verò erat in propositâ materiâ penitus perspiciendâ, eiusque partibus, atque adiunctis animo perlustrandis: eò aliquando mentis contentione progressus, ut reliquum corpus animus destituisse, inque caput migrasse omnis videretur: tantus membra cetera languor inuaserat. Quamobrem ubi precandi tempus exierat, surgere inuolidus eodem in loco aliquanto temporis interualio resistere cogebatur. Haud rarò etiam contigit, ut contemplationis horâ transactâ, mens a sensibus abducta, ubi nam gentium, aut locorum esset, satis scire non posset: idque potissimum usuue niebat, cum Divinam Bonitatem, Sapientiam, Providentiam, ceterasque laudes, item infinitam earum præstantiam contemplaretur. Quo tempore tanta erat vis lacrymarum, ut qui domui præerant, nequid oculi detrimenti caperent, ab ijs temperari iusserint: sed prorsus incassum, lacrymis, ut fit, ipsâ imperij compressione uberius expressis.

Viribus ac sensu, post contemplatione destituitur.

Vis lacrymarum in orando.

Meditationis tempore nunquã se inspectũ animaduerit.

Quanta illi esset in orando mentis intentio, vel ea res indicio fuerit, quod cum sit moris apud nostros singulis ferè diebus unum certum a Rectore designari, cuius sit matutinæ precationis

tionis tempore cubicula obeundo explorare ,
 num universi sacris meditationibus vacent; ipse
 tamen , quandiu nobiscum egit , usque adeo
 precibus erat intentus , ut nunquam se inspe-
 ctari animaduerterit . Ita enim in institutā me-
 ditationem sese penitus demittebat, ut ferè nun-
 quam , quemadmodum author est Bellarminus,
 ceterique eius Moderatores , inter orandum
 mente in aliā dilaberetur: quod etiam eius ipsius
 ore testatum habemus : qui cum Collegij Ro-
 mani Rectori rerum suarum de more rationē
 redderet , illud ingenuè falsus est , alienas om-
 nes cogitationes , quæ seu ore , seu mente pre-
 canti proximo semestri interuenerant , si con-
 ferrentur in unum , Angelicæ salutationis spa-
 tium minimè completuras . Eò denique singu-
 lari Dei beneficio , propriā etiam adnitente in-
 dustriā , gradum fecerat , ut species nulla , co-
 gitatioque , nisi ad arbitrium suū evocata , eius
 mentem subiret . Quālibet præterea cogitatio-
 ne , ita , si collibitum esset , illius animus sese
 colligere , atque ab exterioribus avocare pote-
 rat , ut nihil omnium , quæ astantes agerent ,
 vel obstreperent, sensibus veluti exanimatis per-
 ciperet .

Psalmos , aliasque preces ore fundentem
 uberes cælestium gaudiorum deliciae opplebāt :

N 3 præ-

Mentis
 euagatio-
 nes seme-
 stri spatio
 salutatio-
 nis Ang-
 tepus non
 implent .

Nihil mē-
 tem subit
 non evoc-
 catum .
 Si velit ,
 exteriora
 nō sentit .

præsertim dum Davidicos Hymnos concineret, quos intentè, atque intelligenter recitare studebat, haud ignarus stultè exigi ad Superos peruenire, quæcunque nec ad loquentis aures, seu mentè perueniant. Quapropter assumptis unà cum vocibus sacrorum carminum sententijs, pia Regij vatis desideria cooptabat, ac veluti sua exprimere conabatur: tantoque impetu sese in ea interdum induebat, ut proferendis verbis ægrè vires suppeterent. Hinc dum canonicas Sacerdotum ritu preces in tyrocinio, Præsidis permissu, recitaret, solis nocturnis haud minus horam impendebat. Illud unum, quandoque molestiæ nonnihil exhibuit, quod, qui sensus verborum esset, penetrare non statim valeret. Quare cum aliò mente digredi nollet, simile quid sibi per id tempus contingere dictitabat, quod homini ingredi ocelusis foribus conanti, cui nec abscedere consilium sit, nec introire facultas.

Gaudebat potissimùm in Christi cruciatibus, ac sacrosancto Eucharistiæ mysterio meditando immorari. Angelorum præterea, atque eius præsertim, cui fuerat in tutelam traditus, iucundissima commentatio, eoque frequentissima erat. Inde verò tantam illorum præstantiæ opinionem hauserat, ut Vincentius Brunus
sacra-

Ita sententia vacat, vix ut verba proferre queat.

Inegram horam nocturnis psalmis impendit.

facrarum Meditationum nobilis scriptor, haud
nescius quàm benè de Beatis illis mentibus S.
Adolescens sentiret, earum Meditationem illi
conscribendam mandaverit, totidemque verbis
in suos commentarios retulerit. Id tandem
haud dubiè affirmare liceat, eius vitam perpe-
tuo quodam orandi studio traductam, eumque
perfectè exequutum Euangelicum illud: *Opor-
ret semper orare, & non deficere*: idque non eò
solum, quòd semper benè ageret (quæ Augu-
stini interpretatio est) semperque propterea pa-
ctam benè agentibus mercedem tacitè deposce-
ret; verùm etiàm quòd mentem in Deum in-
tentam, quibuscumque occupationibus impli-
catus, gereret. Hinc mirari se nonnullos aie-
bat, quos summam difficultatem lamentantes
audiret, mentis aciem in Deum defigendi, itè-
que parem sibi difficultatem adesse testabatur,
ab eò avocandi. Nam tametsi summis negotijs
distineretur, haud unquam cessabat Divina ca-
ritas ad eius pectus incredibili cum suavitate
affluere: unde tãto illi ardore præcordia æstua-
bant, ut in reliquum corpus ignis manaret, &
succensi vultus rubore proderetur. Interdum
cor eo amoris incendio inuolutum tam crebro,
& citato motu agebatur; ut costarum, quibus
cohibetur, cancellos effringere, atque exitum
moliri videretur.

N 4 Hæc

Angelorū
meditatio
nem litte-
ris mādāt,
eamq; in-
ter suas
vulgar Vin-
cent: Bru-
nus.
Sēper orat
etiā cum
alijs nego-
tijijs desti-
netur.

Amoris in-
cendio to-
tus æstuat,
& cor mi-
rificè con-
citatur.

Cælestes
delicię cor-
pus exte-
nuant.

Iubetur
impensius
valetudini
studere.

Sanctas co-
gitationes
amoliri si-
ne capitis
offensione
nō potest.

Hæc cælestium gaudiorum affluentia usque adeo mentem sibi totam vindicaverat, ut curâ omni corporis abiectâ, semper in dies capitis doloribus urgeretur magis, & macie tenuatus languesceret. Ne igitur valetudinem prorsus perditum iret, universis corporis pœnis, quibus hætenus sese discruciaverat, sibi in posterum interdictum esse, tyronum Præfectus denunciavit. Inde dormiendi spatium productum, atque orandi primùm contractum, mox etiam sublato; ademptâ insuper breuium illarum precum frequentiâ, quas e medijs occupationibus iaculari ad Superos consueverat, seriò significavit, illud in animum induceret, quò magis corporis cruciatibus parceret, quòque minùs Divina meditaretur, atque universè diligentius valetudini studeret, eò Divinæ Maiestati gratius facturum. Adolescens (quâ erat ad omne Præsidis imperium, nutumque facilitate) mandata exequi non distulit: & ea quidem, quorum potestas illi erat, haud cunctanter peregit. Vna tamen cura nonnihil anxium habuit, quod sanctas de Divinis rebus cogitationes amoliri, nulla esset facultas, nec Deo repellendo parem se esse cerneret. Ex inueterato enim more Divina mente tractandi, atque omnia in Deum referendi, id erat assequutus, ut quidquid rerum
oculis

oculis occurreret, Numen, cuius erant vestigia, referret. Quare nec eâ lege ad id se adigi rebatur, ut quam Deus ipse, ultro sese menti offerendo, abrogaret: & præterea longè capitis valetudini (cui lex caveret) infestius foret, Deo sese insinuanti repugnare, quàm sine pugnâ in eius iucundissimâ cogitatione acquiescere. Conabatur nihilominus, quoad liceret, morem imperio gerere, nullis precibus, seu Divinis cõmentationibus spontè susceptis. Quò tamen earum iacturam, uti fas esset, pensaret, crebrò Templi odæum subibat, sacramque Eucharistiam demissè venerabatur: verùm ne quâ subitâ in Deum cogitatione raperetur, vix humi flexo poplite, Deique adorato Numine, actutum sese in fugam conijcere: quò tamen, celerius ire pergeret iubenti Deo obtemperaturus, hoc ardentius Divinâ caritate æstuarè, eòque demum fuga revolui, unde aufugere destinaverat. Aderat enim, occurrebatque fugienti Benignissimus Deus, sinuque, & complexu receptum blanditijs omnibus delinibat. Quo tempore summa illi difficultas, aliud quodlibet opus aggrediendi, cui scilicet mens Divinis intenta delicijs adesse haud poterat. Veritus autem, ne supernas illas voluptates suo aliquo conatu minùs prudens accerseret, a Deo

ite:

Fugienti
ut pareat,
Deus occurrat,
ac celestibus
delicijs replet.

Poscit a
Deo, ut a
se recedat.

iteratis vocibus deposcebat, uti ab se recederet, quando ipsius iussu ei vacare prohiberetur. Vsq̄ adeo illi Divina cordi erat voluntas, ut ne Numinis quidem complexus, seclusâ eius benevolentia, voluptati foret.

*
* *

CA.